

16. Palotoimi

Palolautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Palolautakuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat henkilöt: puheenjohtajana rakennusmestari O. J. Vanhala, varapuheenjohtajana liittopuheenjohtaja R. J. Heinonen sekä muina jäseninä palokorpraali B. V. Bergström, prokuristi E. A. Laitiala, toimitsija J. E. Lannervo, maanviljelijä L. E. Lindberg, diplomi-insinööri C.-G. O. Londén, sorvaaja L. Santanen, johtaja J. O. Suvanto sekä itseoikeutettuna jäsenenä rakennustarkastaja P. Hanste. Varajäseninä olivat palomies K. R. Hautamäki, everstiluutnantti G. H. Honkanen, sorvaaja N. J. Keskinen 25. 5. saakka sekä siitä alkaen teknikko V. E. Soininen, kamreeri A. F. Svenlin sekä itseoikeutettuna varajäsenenä yliarkkitehti T. M. Tuovinen. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apulaiskaupunginjohtaja R. J. M. Granqvist ja sihteerinä valtiotieteen kandidaatti N.-G. Holmqvist.

Lautakunnan kokoukset. Palolautakunta kokoontui 25 kertaa ja kokouksissa pidettyjen pöytäkirjojen pykäläluku oli 544. Saapuneita kirjeitä oli 601 ja lähetettyjä 370.

Päätökset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna teki lopulliset päätöksensä, olivat seuraavat: laskujen, avustusten ym. suorittaminen palokunnan rahaston varoista ¹⁾; virkapukusäännön täydentäminen ²⁾; teollisuuskaasuttimia ja öljylämmityslaitteita koskevien paloturvallisuusohjeiden kumoaminen ³⁾; palopäällikön hankintavaltuuksien määrääminen kertomusvuodeksi ⁴⁾; palolautakunnan kokousajat sekä pöytäkirjojen pitäminen yleisön nähtävinä ⁵⁾; palokunnan rahaston pääoman kartuttaminen ⁶⁾; uuden ruiskuveneen jättäminen vakuuttamatta ⁷⁾; eräät palolautakunnan diaarista poistettavat asiat ⁸⁾; kaluston hankkiminen ⁹⁾; voimistelupukujen hankkiminen sammutushenkilökunnalle ¹⁰⁾; avustusmäärärahojen jako vapaaehtoisille palokunnille ¹¹⁾; matka-avustuksen myöntäminen palomestari C.-W. Åströmille Gösta Waseniuksen rahastosta ¹²⁾; Rosenbauer-merkkisten pumppujen kokeilu ¹³⁾; laskujen ja maksumääräysten hyväksyminen sekä arvonpostin kuittaaminen ¹⁴⁾; palotoimen v:n 1954 toimintakertomuksen hyväksyminen ¹⁵⁾; asukkaiden määrääminen virka-asuntoihin ¹⁶⁾; yleisten palotarkastusten suorittaminen ¹⁷⁾; asian tuntijapalkkion suorittaminen professori V. Virtalalle ¹⁸⁾; palomiehistön irtisanoutumista koskevan selvityksen antaminen lehdistölle ¹⁹⁾; sekä sanoma- ja aikakauslehtien tilaaminen v:ksi 1956 ²⁰⁾.

Esitykset. Asiat, joista palolautakunta kertomusvuonna teki esityksiä kaupunginhallitukselle tai muille viranomaisille, olivat seuraavat: ruiskumaalaamoita varten vahvistettujen paloturvallisuusmääräysten ja bensiniinjakeluasemia varten vahvistettujen sään-

¹⁾ Palolk. 11. 1. 4, 5 §, 22. 2. 87 §, 5. 4. 155, 160 §, 3. 5. 214 §, 14. 6. 292, 293, §, 16. 8. 360 §, 27. 9. 404 §, 11. 10. 427, 428 §, 25. 10. 447 §, 8. 11. 475 §, 7. 12. 511 §. — ²⁾ S:n 11. 1. 13 §. — ³⁾ S:n 11. 1. 28 §. — ⁴⁾ S:n 11. 1. 29 §. — ⁵⁾ S:n 25. 1. 34 §, 19. 4. 205 §. — ⁶⁾ S:n 25. 1. 35 §. — ⁷⁾ S:n 25. 1. 40 §. — ⁸⁾ S:n 8. 2. 58 §. — ⁹⁾ S:n 8. 2. 64, 65 §, 22. 2. 90 §, 19. 4. 191 §, 2. 8. 334 §. — ¹⁰⁾ S:n 22. 3. 134 §. — ¹¹⁾ S:n 5. 4. 165 §. — ¹²⁾ S:n 5. 4. 186 §. — ¹³⁾ S:n 19. 4. 190 §. — ¹⁴⁾ S:n 3. 5. 212 §, 20. 12. 533 §. — ¹⁵⁾ S:n 17. 5. 244 §. — ¹⁶⁾ S:n 14. 6. 295, 296 §, 2. 8. 330 §. — ¹⁷⁾ S:n 14. 6. 300 §, 16. 8. 364 §, 20. 12. 535 §. — ¹⁸⁾ S:n 13. 9. 390 §. — ¹⁹⁾ S:n 2. 11. 471 §. — ²⁰⁾ S:n 22. 11. 493 §.

töjen sekä astioista tapahtuvaa bensiiniin myyntiä koskevien paloturvallisuusohjeiden kumoaminen ¹⁾; tehostetun palotarkastuksen suorittaminen eräissä laitoksissa ²⁾; palolaitoksen viranhaltijoiden lähettäminen opintomatkoiille tai osallistuminen kursseille ym. sekä määrärahojen myöntäminen ko. tarkoituksiin ³⁾; asuntojen varaaminen virka-asuntoon oikeutetuille palolaitoksen viranhaltijoille ⁴⁾; laitoksen viranhaltijain vapauttaminen suorittamasta heille autovaurioiden johdosta tuomittuja korvauksia ⁵⁾; akustisten laitteiden paloturvallisuusmääräykset ⁶⁾; 1 000 l:n suuruisen vesisäiliön luovuttaminen Degerön FBK:lle ⁷⁾; lisämäärärahojen ja eräiden tilien ylittämisoikeuden myöntäminen ⁸⁾; palolaitoksen eräiden viranhaltijoiden palkkauskysymykset ⁹⁾; avustusten myöntäminen eri yhdistyksille ¹⁰⁾; käytöstä poistetun konetikapuauton myyminen ¹¹⁾; Töölön paloasemaa varten varatun tontin vaihtaminen Etelä-Haagan kortteliin n:o 29084 ¹²⁾; Mercedes-Benz-merkkisen henkilöauton hankkiminen ¹³⁾; v:ien 1956—1958 sijoitusohjelmaan sisällytettävät rakennustoimenpiteet ¹⁴⁾; eräät v:n 1956 määrärahat sekä palolaitoksen talousarvioehdotus ¹⁵⁾; eräiden muutos- ja korjaustöiden suorittaminen pääpaloasemalla ¹⁶⁾; määrärahan myöntäminen saunan rakentamista varten palolaitoksen henkilökunnan kesäkotiin ¹⁷⁾; komitean asettaminen laatimaan paloturvallisuusmääräykset kaupungin alueella olevia tulenarkojen nesteiden varastoalueita varten ¹⁸⁾; sairaankuljetustaksan sekä eräiden muiden palolaitoksen perimien maksujen tarkistaminen ¹⁹⁾; erikoispalkkion suorittaminen palotarkastuksiin osallistuville palomiehille ²⁰⁾; palolaitoksen eräiden viranhaltijoiden oikeuttaminen käyttämään omaa henkilöautoaan virka-ajoissa ²¹⁾; kertomusvuoden eräiden kalustonhankintamäärärahojen käyttäminen v. 1956 ²²⁾. Kaupunginhallitukselle tehtiin ilmoitus palolaitoksen toiminnasta palomiestöön irtisanoutumisen jälkeen ²³⁾.

Lausunnot. Asiat joista palolautakunta antoi kertomusvuonna lausuntoja kaupunginhallitukselle tai muille viranomaisille olivat seuraavat: kaupungin osallistuminen Puistolankylän VPK:n lisärakennushankkeen rahoitukseen ²⁴⁾; Apukeskus Oy:n sairaankuljetustaksan vahvistaminen ²⁵⁾; eräät laitoksen viranhaltijoiden palkkauskysymykset ²⁶⁾; Tullinpuomin paloaseman luonnospiirustukset ²⁷⁾; Vallilan Puutavara Oy:n varastoalueen paloturvallisuus ²⁸⁾; alueen vuokraaminen pääpaloaseman pihalta Sanoma Oy:lle uudisrakennustöiden ajaksi ²⁹⁾; palolaitoksen huonetila- ja tonttitarve Munkkiniemen pohjoisosan asuntoalueella ³⁰⁾; autosuojassa olevien hitsausvälineiden käyttöä koskeva anomus ³¹⁾; tulenaran selluloidin varastointi Kansaneläkelaitoksen uudisrakennuksessa ³²⁾; vuositilintarkastajien sekä kiinteän omaisuuden tarkastajien v:n 1954 kertomukset ³³⁾; Sörnäisten rantatie 9:ssä sijaitsevan Wärtsilä-yhtymä Oy:n autosuojan ennallaan pysyttäminen ³⁴⁾; Svanströmintien saattaminen liikennekuntoon ³⁵⁾; Suomen Palosuojeluyhdistyksen anomus Palopäälystökoulun käytössä olleiden huonetilojen luovuttamisesta edelleen yhdistykselle koulun poismuuton jälkeenkin ³⁶⁾; eräiden palolaitoksen virkojen nimikkeiden muuttaminen ³⁷⁾; viranhaltijoiden osallistuminen palolautakunnan kokouksiin ³⁸⁾; palolaitoksen hankintaorganisaatio ³⁹⁾; Tammisalon teitä ranta-alueita ym. koskevien puutteellisuksien korjaaminen ⁴⁰⁾; hätäpuhelinmaksujen suoritustapa ⁴¹⁾; ns. vanhan kaupunginosan järjestelyehdotus sekä rakennusjärjestyksen muuttaminen ⁴²⁾; erään veden pumppuamisesta aiheutuneen laskun suorittaminen ⁴³⁾; tonteille pystytettävien tilapäisten autonsuojusten hyväksyminen ⁴⁴⁾. Uudenmaan lääninhallitukselle sekä korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettiin selitykset eräiden viranhaltijain vaalia, palkkion maksamista ym. koskevista päätöksistä tehtyjen valitusten johdosta ⁴⁵⁾. Lisäksi lautakunta antoi lausuntonsa 229:stä

1) Palolk. 11. 1. 28 §. — 2) S:n 11. 1. 30 §. — 3) S:n 8. 2. 61 §, 8. 3. 105 §, 22. 3. 151 §, 13. 9. 389 §, 27. 9. 421 §. — 4) S:n 8. 2. 62 §, 17. 5. 264 §. — 5) S:n 8. 2. 63 §, 8. 3. 106 §, 22. 3. 136 §, 17. 5. 243 §, 22. 11. 492 §. — 6) S:n 8. 2. 66 §. — 7) S:n 22. 2. 91 §. — 8) S:n 8. 3. 103 §, 5. 4. 164 §, 25. 10. 449, 450 §, 20. 12. 534 §. — 9) S:n 8. 3. 104 §, 2. 8. 329 §, 2. 11. 470 §, 20. 12. 542 §. — 10) S:n 5. 4. 161 §, 3. 5. 210 §, 31. 5. 271 §, 14. 6. 294 §. — 11) S:n 5. 4. 163 §. — 12) S:n 5. 4. 168 §. — 13) S:n 19. 4. 201 §. — 14) S:n 19. 4. 203 §. — 15) S:n 19. 4. 204 §, 2. 8. 357 §, 30. 8. 371 §. — 16) S:n 3. 5. 215 §. — 17) S:n 3. 5. 216 §. — 18) S:n 3. 5. 236 §. — 19) S:n 14. 6. 299 §. — 20) S:n 16. 8. 363 §. — 21) S:n 30. 8. 372, 373 §. — 22) S:n 20. 12. 540 §. — 23) S:n 22. 11. 504 §. — 24) S:n 25. 1. 41 §. — 25) S:n 5. 4. 166 §. — 26) S:n 5. 4. 167, 183 §. — 27) S:n 5. 4. 169 §. — 28) S:n 5. 4. 180 §. — 29) S:n 5. 4. 184 §. — 30) S:n 17. 5. 245 §. — 31) S:n 17. 5. 263 §. — 32) S:n 17. 5. 265 §, 16. 8. 367 §. — 33) S:n 30. 8. 374, 375 §. — 34) S:n 30. 8. 383 §. — 35) S:n 13. 9. 394 §. — 36) S:n 13. 9. 395 §. — 37) S:n 13. 9. 398 §. — 38) S:n 27. 9. 405 §. — 39) S:n 27. 9. 406 §. — 40) S:n 25. 10. 451 §. — 41) S:n 22. 11. 495 §. — 42) S:n 22. 11. 496 §. — 43) S:n 7. 12. 513 §. — 44) S:n 20. 12. 541 §. — 45) S:n 25. 1. 37 §, 22. 3. 137, 138 §, 31. 5. 272 §, 14. 6. 320 §, 2. 8. 335 §, 8. 11. 476 §, 22. 11. 494 §.

asemakaavan ja tonttijaon vahvistamis- tai muutosehdotuksesta, 7:stä ruiskumaalauksen harjoittamislupa-anomuksesta, 33:ssa rakennuspiirustusten hyväksymistä koskevassa asiassa sekä 4 lausuntoa ampuma-aseiden ja -tarvikkeiden sekä ilotulitusvälineiden varastoinnista ja niiden kaupan harjoittamisesta.

Palolaitos

Kaupunginvaltuuston vahvistettua 3. 11. 1954 palolautakunnan ja palolaitoksen johtosäännöt sekä perustettua jäljempänä mainitut uudet virat, astui palolaitoksen uusi organisaatio voimaan kertomusvuoden alusta lukien. Tämän mukaan on palolaitos jaettu neljään osastoon, nimittäin sammutusosastoon, teknilliseen osastoon, palonehkäisyosastoon ja talousosastoon. Henkilökunnan jakaantuminen eri osastoihin käy ilmi jäljempänä olevasta taulukosta.

Vuoden aikana jaettiin myös kaupungin alue neljään palopiiriin: eteläinen (I) palopiiri, läntinen (II) palopiiri, pohjoinen (III) palopiiri ja itäinen (IV) palopiiri. I palopiiriin kuuluu pääpaloasema, II palopiiriin Munkkiniemen ja Pitäjänmäen palovartioasemat, III palopiiriin Käpylän paloasema ja Malmin palovartioasema sekä IV palopiiriin Kallion paloasema ja Herttoniemen palovartioasema.

Henkilökunta. Kaupunginvaltuusto päätti 3. 11. 1954 perustaa palolaitokseen 1. 1. 1955 lukien yhden 40. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluvan uuden palomestarin viran, jonka haltija määrättiin teknillisen osaston päälliköksi, yhden 33. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan kuuluvan uuden ylituiskumestarin viran ja viisi 26. palkkaluokkaan ja V kielitaitoluokkaan kuuluvaa uutta palokersantin virkaa. Samalla kaupunginvaltuusto päätti 1. 1. 1955 lukien siirtää talouspäällikön viran 36. palkkaluokasta ja IV kielitaitoluokasta 40. palkkaluokkaan ja II kielitaitoluokkaan, kolme ruiskumestarin virkaa 28. palkkaluokasta ja V kielitaitoluokasta 31. palkkaluokkaan ja IV kielitaitoluokkaan. Vielä siirrettiin kaksi apulaispalotarkastajan virkaa IV kielitaitoluokasta III kielitaitoluokkaan ja virkojen nimitys muutettiin paloteknikoksi. V:n 1955 alusta lukien lakautettiin kuusi palokorpraalin virkaa.

Kaupunginhallitus päätti 18. 8. 1955 muuttaa 10. palkkaluokan tp. kapellimestarin viran palkkioviraksi 1. 9. 1955 lukien.

Palopäällikkö L. J. Pesosen siirrettyä sairauden perusteella eläkkeelle 15. 9. 1954 valitsi kaupunginvaltuusto 9. 2. 1955 uudeksi palopäälliköksi apulaispalopäällikkö, diplomi-insinööri T. S. Sundquistin. Näin avoimeksi tulleeseen apulaispalopäällikön virkaan valitsi palolautakunta 5. 4. palomestari H. H. Virranteen, joka ryhtyi mainittua virkaa hoitamaan 1. 5.

Vuoden alusta perustettuun teknillisen osaston palomestarin virkaan valitsi palolautakunta 11. 1. palomestari, insinööri C.-W. Åströmin 16. 1. lukien sekä ylituiskumestarin virkaan 1. 1. lukien ruiskumestari A. E. Winqvistin.

Ruiskumestarin virkaan valitsi palolautakunta 14. 6. palokersantti G. R. G. Holmin 16. 6. lukien. Viiteen uuteen palokersantin virkaan valitsi palolautakunta 21. 12. 1954 palokorpraalit B. Gulinin, T. Joulamon, E. Kjellbergin, M. Meilon ja H. Rönnqvistin 1. 1. lukien sekä avoimna olleeseen palokersantin virkaan 13. 9. palokorpraali A. W. Lindstedtin 1. 10. lukien. Avoimna olleeseen apulaispalotarkastajan (aik. paloinsinööri) virkaan valitsi palolautakunta 8. 2. paloteknikko, rakennusmestari G. M. Willingin 16. 2. lukien sekä näin avoimeksi tulleeseen paloteknikon virkaan 22. 3. rakennusmestari K. S. Strömin 1. 4. lukien. Räätilimestarin virkaan valitsi palolautakunta 14. 6. vaatturimestari H. Mylärin 1. 8. lukien.

Kapellimestarin palkkiovirkaan nimitti palopäällikkö 16. 10. kapellimestari T. A. K. Lehtelän.

Vt. palopäällikkönä toimi 1. 1. — 9. 2. välisenä aikana apulaispalopäällikkö T. Sundquist ja vt. apulaispalopäällikkönä 1. 1. — 30. 4. välisenä aikana palomestari C. W. Åström. Palomestarin viransijaisena toimi 1. 1. — 31. 1. välisenä aikana ylituiskumestari A. Winqvist, 1. 2. — 31. 7. välisenä aikana ruiskumestari B. Gustafsson ja 6. 8. — 31. 12. välisenä aikana paloteknikko S. Ström. Vt. ruiskumestarina 1. 2. — 15. 6. välisenä aikana toimi palokersantti G. Holm. Palolaitoksen kirjaajan virkavapauden aikana toimi 1. 9. — 31. 12. välisenä aikana kirjaajan viransijaisena toimistoapulainen K. Merivirta ja toimistoapulaisen sijaisena 2. 3. — 31. 12. välisenä aikana rouva M.-L. M. Louekivi.

Kertomusvuoden aikana nimitti palopäällikkö yhdeksän vanhempaa palomiestä palokorpraalin virkoihin, hyväksyi vanhemmiksi palomiehiksi kaksi toista tp. palomiestä sekä otti tp. palomiehiksi kaksitoista uutta miestä.

Eläkkeelle siirtyvät vuoden aikana räätälimestari S. Ahtola sekä palokorpraalit N. Hyninen, P. F. Kaja, E. E. Laakso, G. A. Lindström, Y. R. Reimiö, K. E. Sonntag, J. Tanskanen, V. Toivakka ja P. E. Tuominen. Kuoleman kautta poistui 12. 6. palolaitoksen monivuotinen kapellimestari A. Gobert. Omasta pyynnöstään erosi yksi palomies ja yksi palomies erotettiin.

Tuntityössä olevien ammattityöntekijäin lukumäärä oli koko vuoden aikana 19 Palolaitoksessa palveli kesäkuukausina palomiehen vuosilomasijaisena yhteensä 86 miestä

Palolaitoksen koko henkilökunnan vahvuus ja sijoitus vuoden lopussa ilmenee seuraavasta taulukosta:

Palo- tai vartioasema	Sammutushenkilökunta			Viranhaltijat		Työsopimussuhteessa olevat työntekijät		Yhteensä
	Päällystö	Alipäällystö	Miehistö	Mp.	Np.	Mp.	Np.	
Palopäällikkö	1	—	—	—	—	—	—	1
Sammutusosasto	2	—	—	1	—	—	—	3
I palopiiri:								
Pääpaloasema	1	12	98	—	—	—	—	111
II palopiiri:								
Munkkiniemen vartioasema	—	1	14	—	—	—	—	15
Pitäjänmäen vartioasema	—	1	9	—	—	—	—	10
III palopiiri:								
Käpylän paloasema	—	3	28	—	—	—	—	31
Malmin vartioasema	—	1	9	—	—	—	—	10
IV palopiiri:								
Kallion paloasema	1	8	73	—	—	—	—	82
Herttoniemen vartioasema	—	2	13	—	—	—	—	15
Teknillinen osasto	1	—	—	2	—	15	1	19
Palonehkäisyosasto	—	—	—	5	—	—	—	5
Talousoasasto	—	—	—	4	4	2	3	13
Yhteensä	6	28	244	12	4	17	4	315

Avoimena oli vuoden lopussa kaksi palomestarin virkaa.

Virkavapaina joko opintojen harjoittamista, urheilukilpailuihin osallistumista tai muuta tarkoitusta varten oli yhteensä 23 viranhaltijaa.

Huoneistot. Kaupunginvaltuusto päätti 25. 5. peruuttaa 11. 12. 1950 tekemänsä päätöksen tontin varaamisesta paloasemaa varten Tukholman- ja Topeliuksenkadun kulmuksesta sekä samalla varata Haagan paloasemaa varten 29. kaupunginosan korttelissa n:o 29084 sijaitsevan tontin n:o 1. Paloaseman rakennustyöt on suunniteltu aloitettavaksi v. 1957.

Pääpaloasemalla suoritettiin korjauksia autokorjaamorakennuksen kolmannessa kerroksessa, jossa sisustettiin huone savusuojeluvälineiden huoltoa varten.

Teknilliset välineet. K a l u s t o. Tilatuista yhdeksästä paloautosta, joiden korirakenteet valmistuivat jo v. 1954, valmistui niihin tulevien palopumppujen toimituksen myöhästyessä vuoden aikana vain yksi auto ja kaksi autoa varustettiin irtoruiskulla, käytettäväksi letkuautoina esikaupunkialueella. Vuoden aikana palolaitos sai yhden uuden Ford-merkkisen sairaankuljetusauton sekä yhden kaasuturbiinikäyttöisen ruiskun ja kaksi kannettavaa kevyttä moottoriruiskua. Palolaitoksen moottoriajoneuvojen ja -ruiskujen sekä ruiskuvälineiden luku ja jakaantuminen eri palo- ja vartioasemille vuoden lopulla selviää seuraavasta taulukosta:

Sijointupaikka	Autoja												Ruiskuveneitä	Moottori-ruiskuja	
	Hyökkäysautoja	Ruiskunautoja	Pioneeriautoja	Vesisäiliöautoja	Letkunautoja	Tikappunautoja	Letku- ja ruiskunautoja	Nokkipalo-, ja vesivahinkosuojelu- ja huoltoautoja	Saitaan-kuljetusautoja	Kuorma-autoja	Henkilöautoja	Pakettiautoja			Linjan- korjaus- autoja
Pääasema	2	2	1	—	—	1	1	1	1	1	6	1	18	2	7
Kallio	1	1	1	—	1	1	—	6	2	—	—	—	13	—	4
Käpylä	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	3	—	3
Herttoniemi	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2
Malmi	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
Munkkiniemi	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Pitäjänmäki	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—
VPK:n käytössä	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4
Yhteensä	9	4	2	1	2	2	1	7	4	6	1	1	41	2	21

Palolaitoksella oli 21 varsinaista tulipaloautoa, joista 12 ruiskulla varustettua. Viimeksimainituista kaksi oli varustettu 2 500, viisi 2 000, yksi 1 700 ja kolme 1 000 l/min. pumpulla sekä yksi yhdistetyllä 1 500 l/min. matala- ja 250 l/min. korkeapainepumpulla. Ruiskulla varustetuista autoista oli seitsemässä lisäksi vaahtosammutuslaitteet. Moottori-ruiskuja oli 21, joista kaasuturbiinipumppu oli 2 250 l/min. tehoinen, kolme ruiskua 1 500, neljä 1 000, yksi 800, yksi 700, yhdeksän 600 ja kaksi 200 l/min. tehoisia.

Ruiskuveneen HRV 1:n pumpun teho oli 4 000 l/min. ja HRV 2:n pumppujen teho yhteensä 8 000 l/min. HRV 2:ssa on lisäksi korkeapainepumppu sekä vaahtosammutuslaitteet. Kaikkien ruiskujen yhteinen teho oli siis 51 250 l/min.

Uutta paloletkua hankittiin vuoden aikana yhteensä 3 220 m. Käyttökeltvotonta paloletkua poistettiin käytöstä 3 806 m ja letkuvarasto käsitti vuoden lopussa 29 985 m, josta 3ⁿ:n liittimillä varustettua pääjohtoa 17 101 m. Korkeapaineletkua hankittiin yhteensä 840 m uusiin paloautoihin ja 120 m ruiskuveneeseen.

Paloilmoituslaitteet. Palolaitoksen palolennätinverkkoon oli kytketty 272 palolennätinkaappia, joista yksityisiä 23. Itsetoimivia paloilmoituslaitteita, jotka oli kytketty suoraan palolaitoksen lennätinverkkoon, oli 43 paikassa.

Lisäksi oli Puhelinyhdistyksen hätäpuhelinkeskukseen, josta pääpaloasemalle ja Kallion paloasemalle oli suorat johdot, kytketty 601 hätäpuhelinä. Puhelinkeskus oli yhdistetty palolaitoksen hälytysnumeroon 005 viidellä johdolla. Hälytystä varten oli palo- ja vartioasemat sekä poliisilaitos yhdistetyt toisiinsa suoralla johdolla. Neljässä henkilöautossa, kahdessa paloautossa ja ruiskuveneissä oli radiopuhelimet.

Palopostit ja vedenottopaikat. Vuoden aikana valmistui 144 kpl uusia vesijohdon paloposteja, joten niiden lukumäärä vuoden lopussa oli 2 871. Kantakaupungissa oli seitsemän palokaivoa ja neljä 450 m³:n suuruista sammutusvesisäiliötä. Esikaupunkialueella valmistui kuusi uutta palokaivoa ja tukittiin teiden levytyksen takia tai huonokuntoisina kymmenen vanhaa palokaivoa, joten palokaivojen kokonaismäärä vuoden lopussa oli 88. Vesialtaita oli esikaupunkialueella yhteensä kahdeksan.

Tulipalot ja avunantotapaukset. Palokunta hälytettiin kertomusvuonna 1 499 kertaa, niistä 872 kertaa todellisen tulipalon takia, 40 kertaa nokivalkean johdosta, 69 kertaa savu- tai kaasuvaaran takia, 18 kertaa happikoje- tai pulmoottoriavun antamista varten, 75 kertaa erehdyksestä, 5 kertaa hälytyslaitteissa sattuneen vian johdosta, 79 kertaa ilkkivaltaisuudesta ja 341 kertaa muista syistä.

Tulipaloja sattui Helsingissä tammikuussa 51, helmikuussa 50, maaliskuussa 58, huhtikuussa 60, toukokuussa 58, kesäkuussa 83, heinäkuussa 114, elokuussa 185, syyskuussa 36, lokakuussa 56, marraskuussa 54 ja joulukuussa 67.

Todelliset tulipalot jakautuivat syttymispaikan ja syttymissyyn mukaan seuraavasti:

Syttymispaikka	Syttymissy															Yhteensä					
	Avoimen varon- ton kastele	Hitsauskipinä	Huolinnattomuus	Iteesytyys	Kaasuvoito	Kammita	Kipinä	Lasten leikki- tuhella	Oikosulku	Puballuslampu	Räjähdytys	Salama	Sähkökoje	Sytytytys	Tuhenarat nesteet		Tupakointi	Varonaton tuhkan kastele	Viallinen savuhoirni tai tulisija	Yhkkuneminen	Tuennaton
Asuinhuone	11	5	8	1	4	2	2	1	8	2	3	—	20	2	2	23	—	3	2	8	107
Asuinrakennus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	6	8	
Auto, moottoripyörä ...	—	—	3	11	—	—	—	—	30	—	—	—	—	—	1	4	—	7	3	59	
Autotalli	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	4	
Eteinen	3	—	1	1	—	—	—	1	4	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	13	
Halkopino	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3	
Hiilivarasto	—	—	—	7	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	12	
Hissi + moottori	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	16	
Hotelli, sairaala ym. yleinen huoneisto	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	6	
Kaatopaikka	1	—	2	15	—	—	—	2	—	—	—	—	—	3	—	—	2	—	14	39	
Katto	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5	
Kellari	8	3	—	—	—	—	—	3	3	1	1	—	—	2	—	5	—	—	4	30	
Keittiö, keittokomero ..	3	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	4	1	1	3	19	
Laiva, moottorivene ...	1	5	—	1	—	—	2	—	2	—	2	—	—	1	1	2	—	—	2	21	
Liikehuone	2	2	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	11	
Metsä	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	1	—	—	—	15	
Muuntaja	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	
Neonvalomainos	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	
Nurmikko, maasto	11	—	9	—	—	—	41	15	—	—	—	—	—	23	—	30	—	—	34	163	
Pannuhuone	1	3	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	11	
Parakki	—	—	2	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	13	
Pesutupa	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	
Pölyhormi	2	—	1	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	7	
Raitiovaunu	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	12	
Rautatievaunu	1	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	6	
Roskakuiilu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	6	
Roskalaatikko	—	1	1	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	8	8	—	12	36	
Sauna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	7	10	
Silta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	9	—	—	—	16	
Sähköpylväs	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	
Tehdaslaitos	—	—	—	4	—	—	—	2	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	11	
Tervapata	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	—	19	
Työhuone	3	13	9	4	—	—	1	7	—	9	—	3	—	2	1	1	9	—	10	76	
Ullakko	3	4	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	
Uudisrakennus	1	10	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	21	
Vaja tai ulkorakennus ..	6	2	2	—	—	—	8	1	6	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	42	
Varasto	1	1	1	4	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20	
Yhteensä	63	50	49	51	5	24	69	33	101	4	13	3	28	48	7	114	13	11	59	127	872

Kertomusvuoden aikana sattuneista 872 tulipalosta oli pieniä eli sellaisia, jotka sammutettiin sankoruiskulla, muuta käsikalustoa tai säiliösuihkua käyttäen, 682 eli 78.2 %. Keskikokoisia tulipaloja oli 50 eli 5.7 % sekä palonalkuja, jotka jo oli sammutettu palokunnan saapuessa 140 eli 16.1 %. Suuria tulipaloja ei kertomusvuonna sattunut.

Ensimmäinen tulo irtipääsystä saatiin 747 tapauksessa puhelimitse, 72 tapauksessa hätäpuhelimella, 50 tapauksessa palolennättimellä ja 3 tapauksessa suullisesti. 579 tulipaloa sattui klo 6—18 ja 293 tulipaloo klo 18—6 välisenä aikana.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Tulen välittömästi uhkamaan irtaimen omaisuuden arvo oli 2 783 066 795 mk ja kiinteän omaisuuden arvo 13 739 049 597 mk eli yhteensä 16 522 116 392 mk. Vahingon suuruuden tai palovahingon korvauksen määrä nousi irtaimiston osalta 30 075 518 mk:aan ja kiinteimsistön osalta 51 623 009 mk:aan eli yhteensä 81 698 527 mk:aan joka oli 0,5 % uhatun omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvausprosentit v. 1946—1954 olivat seuraavat:

1946	1.6	1949	0.7	1952	1.6
1947	0.9	1950	0.7	1953	0.4
1948	1.1	1951	0.7	1954	0.6

Henkilökunnan tapaturmat. Tulipalojen sammutusmiehistön keskuudessa sattui 1 savu-
myrkytys- ja 18 loukkaantumistapaturmaa. Harjoituksissa tai työpalvelussa loukkaantui
29. Sellaisia tapaturmia, joiden aiheuttamia työpäivämenetyksiä tapaturmayhtiöt eivät
korvanneet, oli kaksi. Kaikkiaan tapaturmien aiheuttamat työpäivämenetykset olivat
557 päivää ja tapaturmayhtiöiden niistä suorittamat korvaukset 338 840 mk.

Sairauden tai tapaturman perusteella myönnettiin viranhaltijoille ja vuosilomasijai-
sille sairauslomaa yhteensä 176 tapauksessa ja oli sairauspäivien luku 2 776. Tuntityön-
tekijäin vastaavat luvut olivat kaksi ja 26.

Sairaankuljetustoiminta. Sairaankuljetusautoja käytettiin kertomusvuoden aikana
13 468 kertaa, joista 10 911 kertaa sairaiden ja 2 557 kertaa tapaturmaisesti vahingoittu-
neiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut v. 1954 olivat 13 722, 11 680 ja 2 042.
Kuljetusten lukumäärä väheni siis 254:llä. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli n. 36 eli
yksi vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuljetukset jakautuivat eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Sairaustapauksia	Tapaturmia	Yhteensä
Tammikuu	1 051	185	1 236
Helmikuu	930	190	1 120
Maaliskuu	979	160	1 139
Huhtikuu	836	197	1 033
Toukokuu	839	200	1 039
Kesäkuu	932	208	1 140
Heinäkuu	749	272	1 021
Elokuu.....	795	240	1 035
Syyskuu	800	236	1 036
Lokakuu	1 042	225	1 267
Marraskuu	963	208	1 171
Joulukuu	995	236	1 231
Yhteensä	10 911	2 557	13 468

Kuljetusmatkojen pituus oli 160 239 km. Kuljetuksista kerääntyi tulona yhteensä
5 181 371 mk, edellisenä vuonna 5 485 386 mk.

Palonehkäisy ja nuohous

Uudisrakennusten tarkastus. Rakennuskatselmusmiesten kokouksessa, jossa tarkaste-
taan rakennuspiirustukset ennen rakennuslupa-asiaan käsittelyä maistraatissa, oli viikot-
tain mukana palopäällikkö tai palotarkastaja, minkä ohessa toimitettiin erikoistapauk-
sissa palokunnan puolesta piirustusten seikkaperäisempi ennakkotarkastus. Myös raken-
nusten loppukatselmuksessa oli palokunnan edustaja mukana.

Palotarkastukset. Yleinen palotarkastus suoritettiin kertomusvuonna kantakaupungin
alueella 17. 1. — 25. 5., saarilla ja ranta-alueen kesähuvi-alueilla 11. 7. — 30. 8. sekä
varsinaisella esikaupunkialueella 12. 9. — 30. 11. välisinä aikoina. Tarkastuksissa annettiin
1 139 määräystä. Jälkitarkastukset suoritettiin kunkin alueen yleisen tarkastuksen jäl-
keen. Tarkastuksen johdosta ilmoitettiin kahdeksan palotarkastusmääräyksen laimin-
lyönnistä maistraatille ja neljän laiminlyönnistä poliisiviranomaiselle syytteen nostoa var-
ten.

Lausuntoja ja ilmoituksia annettiin maistraatille 68, kaasulaitokselle 117, muille viras-
toille yhdeksän sekä sairaaloille, kouluille ja yksityisille yhteensä 18 kpl.

Tämän lisäksi suoritettiin pyydettyjä ylimääräisiä tarkastuksia 1 308 kertaa ja anneti-
ttiin palonehkäisyä koskevia neuvoja ja ohjeita.

Nuohous. Nuohoojien lukumäärä oli vuoden lopussa yhteensä 82. Nokipalojen luku-
määrä viimeisenä kymmenvuotiskautena on ollut seuraava:

1946	101	1948	94	1950	71	1952	69	1954	48
1947	115	1949	87	1951	65	1953	51	1955	40

Turvavartiointi. Teattereissa ym. huoneistoissa vartioitiin näytäntöjen aikana yhteensä 799 kertaa seuraavasti:

Kansallisteatterissa yksi mies yhdeksän kertaa ja kaksi miestä 279 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa yksi mies 334 kertaa ja suomalaisessa Oopperassa kaksi miestä 177 kertaa. Tämän lisäksi huolehti Helsingin VPK turvavartioinnista eräissä muissa teattareissa.

Linnanmäen, messujen, näyttelyjen yms. tilaisuuksien turvavartioinnista huolehtivat vapaavuorojen miehet.

Menot ja tulot. Palolaitoksen menot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 23 milj. mk, mikä lähinnä johtui palkkojen korotuksista.

Menot olivat seuraavat:

Menoerä	Talousarvion määrärahat yhteensä, mk	Menot tilien mukaan, mk	Säästö (+) tai ylitys (—), mk
Palkkiot	485 000	373 500	+ 111 500
Vakinaiset viranhaltijat	134 903 149 ¹⁾	134 903 149	—
Tilapäiset viranhaltijat	382 320	292 251	+ 90 069
Viranhaltijain vuosilomakustannukset	7 153 270	7 149 115	+ 4 155
Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset	19 600 000 ¹⁾	24 955 593	— 5 355 593
Muut palkkamenot	8 425 000 ¹⁾	9 440 590	— 1 015 593
Vuokra	6 065 891 ¹⁾	6 065 891	—
Lämpö	6 321 250	6 320 655	+ 595
Valaistus	1 987 750	2 081 184	— 93 434
Siivoaminen	200 000	199 518	+ 482
Vedenkulutus	510 000	393 540	+ 116 460
Puhtaanapito	407 400	372 864	+ 34 536
Kaluston hankinta	16 074 125	16 069 696	+ 4 429
Kaluston kunnossapito	5 900 000	5 898 708	+ 1 292
Painatus ja sidonta	200 000	196 209	+ 3 791
Tarverahat	1 503 400 ¹⁾	1 693 341	— 189 941
Vaatteiden pesu	528 000	524 578	+ 3 422
Lääkintähuolto	200 000	186 152	+ 13 848
Yleisten laitteiden kunnossapito	150 000	130 218	+ 19 782
Autojen käyttö	3 956 500	3 215 251	+ 741 249
Vakuutusmaksut	250 000	210 840	+ 39 160
Yhteensä	215 203 055	220 672 843	— 5 469 788

Talousarvion ulkopuolella oleva kaluston hankintaan varattu siirtomääräraha, josta vuoden alussa oli käyttämättä 2 755 750 mk, käytettiin kertomusvuonna kokonaan.

Avustuksena jaettiin Helsingin Vapaaehtoiselle Palokunnalle 800 000 mk, Suomen Palosuojeluyhdistykselle 534 720 mk, esikaupunkialueen vapaaehtoisille palokunnille 5 000 000 mk ja Vakinaisten Palomiesten Osuusruokalalle 250 000 mk eli yhteensä 6 584 720 mk.

Tulot olivat edelliseen vuoteen verrattuina jonkin verran pienemmät, mikä lähinnä johtui sairaankuljetusmaksujen vähentymisestä.

Tuloja kertyi sairaankuljetuksista 5 181 371 mk, luontoiseduista 1 895 601 mk ja sekalaisia tuloja 3 005 286 mk eli tuloja yhteensä 10 082 258 mk.

Helsingin kaupungin palokunnan rahaston menot olivat kertomusvuonna 459 004 mk ja tuloja kertyi 593 716 mk. Rahaston sääntöjen mukaan siirrettiin vuoden lopussa tuloista 20 % eli 120 000 mk pääomaan, mikä tällöin nousi 1 550 000 mk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopussa 22 900 mk. Gösta Waseniuksen rahaston tulot olivat 5 270 mk ja menot 17 900 mk. Pääomaan siirrettiin 1 800 mk, joka tällöin nousi 122 000 mk:aan. Käyttämättömiä varoja oli vuoden lopussa 24 500 mk.

Varapalokunnat

Sopimuksen mukaan kaupungin palotoimeen kuuluvia varapalokuntia oli 17. vapaaehtoista palokuntaa, joiden yhteinen miesvahvuus oli 453 miestä ja kalustovahvuus seu-

raava: paloautoja ilman kiintopumppua viisi, kuorma-autoja neljä, paloautoja kiintopumppuineen 16, moottoriruiskuja 22, 3":n letkua 5 192 m, 2":n letkua 4 365 m ja 1 1/2":n letkua 1 120 m. Näiden lisäksi toimi kaupunkialueella yksi tehdaspalokunta.

Vapaaehtoisten palokuntien toimintaa valaisevat seuraavat luvut:

Varapalokunta	Hälytysten luku		Yhteensä
	Kaupunki- alueella	Kaupunki- alueen ulko- puolella	
Helsingin	5	3	8
Degerön	6	2	8
Haagan	51	—	51
Karjalaisten	8	—	8
Kaarelan	5	7	12
Lauttasaaren	5	—	5
Malmin	43	—	43
Marjaniemen	12	—	12
Munkkiniemen	43	—	43
Oulunkylän	30	—	30
Pakinkylän	7	1	8
Pitäjänmäen	7	4	11
Puistolan	44	2	46
Pukinmäen	30	—	30
Tapanilan	35	1	36
Vanhan Käpylän	4	—	4
Vartiokylän Mellunkylän	6	—	6
Yhteensä	341	20	361

1) Summaan sisältyy lisämääräraha.